

Tampereen seudun perusopetuksen tekoälyohjeet

Tekijät: Tampereen seudun digitiimi

Annika Lähteenmäki Kari Ahonen Juho Knuuti Susanna Paloneva Timo Mäkelä Pasi Kiema Vesa Hursti Janne Grönstrand Jari Halonen

Opettajille

Mitä saat tehdä ja mitä tulee huomioida?

- **Käytä tekoälyä opetuksen tukena, ei korvaajana.**
Tekoäly voi auttaa esimerkiksi tehtävien tarkistamisessa tai yksilöllisten oppimispolkujen suunnittelussa, mutta opettajan ohjaus ja päätökset ovat aina keskiössä. Suunnittele opetuskokonaisuuksia, kokeile tekoälyn mahdollisuuksia työssä ja muista samalla sen rajoitukset.
- **Varmista oppilaiden tietojen suojaaminen.**
Käytä vain kuntasi hyväksyttyjä tekoälytyökaluja. Huomioi oppilaan tunnuksilla kirjautuminen eri tekoälytyökaluihin, koskee myös oppilaiden tunnuksilla kirjautumista. Opettajan vastuulla on tiedostaa, mihin tunnuksien tiedot siirtyvät. Markkinaehtoisia tekoälytyökaluja ei tule käyttää.
- **Tarkista aina tekoälyn tuottamat sisällöt.**
Tekoäly voi tehdä virheitä, koska se ei ymmärrä asioita ihmisen tavoin vaan perustaa vastauksensa aiemmin nähtyihin tietoihin ja malleihin. Opettajan tehtävänä on aina tarkistaa tekoälyn tuottamat sisällöt ennen niiden käyttöä opetuksessa tai jakamista oppilaille.

Opettajille

Mitä saat tehdä ja mitä tulee huomioida?

- **Säilytä inhimillinen vuorovaikutus opetuksessa.**
Tekoäly ei ymmärrä tunteita eikä voi korvata opettajan tarjoamaa tukea ja empatiaa. Opettajan rooli on aina keskeinen, ja korostuu opetuksessa tietomäärän kasvaessa.
- **Huomioi tehtävänannoissa tekoälyn hyödyntäminen tehtävissä ja arvioinnissa. Tekoälyn käyttöä tulee harjoitella.** Tekoälyn käytöstä ei tarvitse olla haittaa, jos tehtävänanto on suunniteltu siten, että oletus on, että tekoälyä käytetään.
- **Ole avoin tekoälyn käytöstä.**
Kerro tarvittaessa oppilaille ja huoltajille, jos tekoälyä käytetään osana opetusta. Jaa osaamistasi työyhteisössä ja kerro onnistuneista kokeiluista myös muille.
- **Tekoälyn käyttö kuormittaa luontoa**
Tekoälyn käytön tulisi olla aina tarkoituksellista. Esimerkiksi kuvien luonti kuluttaa valtavasti sähköä.

Opettajille

- **Käy oppilasohjeet läpi ennen tekoälyn käyttämistä oppitunneilla.**
- **Älä syötä järjestelmiin arkaluonteisia henkilötietoja.**
Älä syötä järjestelmiin oppilaiden nimiä, kuvia tai mitään henkilökohtaisia tietoja. Oppilailla on tekijänoikeus tuotoksiinsa, eikä niitä tule tekoälypalveluille sellaisenaan syöttää.
- **Älä anna tekoälyn tehdä yksinään oppilaisiin liittyviä päätöksiä.**
Arviointi, oppilaan tukeminen ja pedagogiset ratkaisut ovat aina opettajan vastuulla.

Oppilaille

1. Tekoäly oppimisen kohteena ja apuna

- Sinun tulisi ymmärtää mitä tekoäly on, miten se toimii ja mihin sitä käytetään.
- Tekoäly voi auttaa sinua oppimisessa, mutta se ei korvaa omaa ajatteluasi ja työtäsi.
- Käytä tekoälyä työkaluna, joka avustaa sinua tarvittaessa, mutta se ei ole oikotie oppimiseen.
- Opettaja päättää, onko tehtävässä sallittua hyödyntää tekoälyä ja jos on, niin millä tavoin.

2. Kriittinen suhtautuminen

- Tekoäly voi antaa virheellistä tai vinoutunutta tietoa.
- Tarkista aina tekoälyn antamat tiedot luotettavista lähteistä. Jos tekoälyä käytetään luvallisesti osana työtä, on aina ilmoitettava, miten ja mitä tekoälyä on käytetty.

Oppilaille

3. Tietosuoja ja yksityisyys

- Käytä tekoälyä koulussa vain sallituilla sovelluksilla ja tavoilla kirjautuneena käyttäjänä.
- Älä jaa henkilökohtaisia tietojasi tai kavereidesi tietoja tekoälyjärjestelmille.
- Varmista miten tietojasi käytetään. Sinulla on oikeus omiin tietoihisi.
- Olet aina itse vastuussa tuottamastasi sisällöstä eikä vastuuta voi ulkoistaa tekoälyn harteille.

4. Osallisuus ja palautteen antaminen

- Osallistu rakentavasti keskusteluihin tekoälyn käytöstä opetuksessa.
- Anna kehittävää palautetta opettajillesi siitä, miten tekoäly voisi tukea oppimistasi paremmin.

5. Tekoäly ja kestävä kehitys

- Käytä tekoälyä viisaasti. Harkitse milloin tekoälyn käyttö on hyödyllistä. Tekoälyn käyttö kuluttaa paljon sähköä.

Materiaalia

- [Tekoäly varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa —lainsäädäntö ja suositukset | Opetushallitus](#)
- [Tekoälyn ja datan käyttö opetuksessa ja oppimisessa – eettiset ohjeet opettajille - Publications Office of the EU](#)
- [Tekoällysäädös | Shaping Europe's digital future](#) ja Eu:n [tekoälyasetus](#)
- [Kehyskuntien Co-pilot ohje](#)
- [Faktabaari opas opettajille](#)
- [Faktabaari oppimateriaalit](#)
- [Generation Ai-hanke](#)
- [eNorssin tekoälyopas](#)